

เทศน์เช้า วันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๕

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมนะ เราตั้งใจฟังธรรมะ ธรรมะ ทำไม่ต้องฟัง เวลาธรรมะ สิ่งที่ไม่เคยได้ยินได้ฟัง สิ่งที่ได้ยินได้ฟังแล้วแก้ความสงสัยของตนได้ สิ่งที่ได้ยินได้ฟังทุกวันๆ นี่ตอกย้ำหัวตะปูไป ตอกย้ำหัวตะปู ตอกย้ำหัวใจของเราให้มันมั่นคงในสังฆธรรม ให้มันมั่นคงในธรรมะ ใจให้มันมั่นคงๆ เพราะอะไร เพราะมันเหลวไหล ใจของเรามันเหลวไหลถึงต้องฟังธรรมๆ ทุกวันไป

คุณติ เราอยู่บ้านอยู่เรือน พ่อแม่เตือนลูกทุกวันนะ ขอให้เป็นคนดี ขอให้เป็นคนดี พ่อแม่เตือนทุกวัน แต่เตือนอย่างไรจนลูกมันบอกว่าไม่ต้องเตือนหรอก รู้แล้วๆ รู้แล้วอย่างไรพ่อแม่ก็เตือน นี่ก็เหมือนกัน ฟังธรรมๆ เพื่อหัวใจของเราไป

กำเนิด ๔ มีการเกิด เกิดในไข่ ในครรภ์ ในน้ำคร่ำ ในโอปปาติกะ มีการกำเนิด อะไรมันกำเนิดละ จิตมันพากำเนิดใจ เห็นใหม่ กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน เน้นย้ำทุกวันๆ กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน แล้วกรรมมันคืออะไรละ กรรมก็ยกเลย กรรมคือการกระทำ เราทำมาทั้งนั้นนะ เราทำคุณงามความดีมา มันก็เกิดมาให้อุดมสมบูรณ์ของเรา เราทำมาๆ เราทำมาขาดแคลน เวลาเกิดมาๆ ถ้าพิการมา พิการคือพิการแต่กำเนิด พิการแต่กำเนิดแต่หัวใจเขาไม่พิการ หัวใจเขาเข้มแข็งขึ้นมา พิการแต่ร่างกาย แต่หัวใจเขาเข้มแข็ง หัวใจเขาประสบความสำเร็จในชีวิตของเขา เขามีความสุข มีความยิ้มแย้มแจ่มใส จิตใจเขาเบิกบานดีกว่าคนอาการครบ ๓๒ อีกต่างหาก

นั่นนะเวลาเราไปเห็นว่ากรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างกัน เราเกิดมานะ เราครบอาการ ๓๒ เราบอกนั่นกรรมสิ่งใด...มันก็กรรมนั่นแหละ การกระทำของเขา การกระทำของเขาทางวิทยาศาสตร์เขาบอกไม่ใช่ มันเป็นความผิดพลาดของหมอ มันเป็นความผิดพลาดของยีน ตอนนี้นักวิทยาศาสตร์กำลังคิดเล่นนะ จะตัดแต่งเลย ให้คนเกิดมาไม่มีโรคมะเร็ง ให้คนเกิดมาแล้วไม่มีโรคเลย นี่เขาตัดแต่ง

เราไม่เชื่อ เราไม่เชื่อเพราะว่ากรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน กรรมคือการกระทำ เขาทำกรรมของเขามา วิทยาศาสตร์พิสูจน์ค้นคว้าก็ค้นคว้าของเขาเป็นทางวิชาการ ถ้าทางวิชาการเขาก็ทำให้มันดีขึ้นมา เวลาดีขึ้นมา ทำให้มันดีขึ้นๆ คุณภาพชีวิตๆ ไร เพราะคุณภาพชีวิตเมื่อก่อนอายุขัยคนมันสั้นใช่ไหม เพราะทางการแพทย์มันเจริญใช่ไหม อายุขัยของเราก็ยังยืนขึ้นมา พออายุขัยยังยืนขึ้นมา ความเจริญทางวิทยาศาสตร์ ทางวิทยาศาสตร์ก็เพื่อดำรงคุณภาพชีวิตๆ แล้วคุณภาพชีวิต แล้วจิตใจเราละ ทุกข์ไหม จิตใจเราทุกข์นะ ถ้าจิตใจเราทุกข์นะ คุณภาพชีวิตสิ่งนั้นมันเป็นคุณสมบัติของมัน เป็นบุญกุศลนั้นแหละ

แต่เวลาธรรมะๆ ธรรมะ เวลาคนเจ็บไข้ได้ป่วยขึ้นมา ถ้าประสบอุบัติเหตุมา เวลาหายนมา เขาให้กายภาพบำบัด กายภาพบำบัดเพื่อให้สุขภาพกายแข็งแรงไป แล้วสุขภาพจิตๆ ละ สุขภาพจิตที่ดี เราทำคุณงามความดีมา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดมาที่ลุมพินีวัน เกิดมา “เราจะเกิดชาตินี้เป็นชาติสุดท้าย” เปล่งวาจาเลย เพราะอะไร เพราะได้สร้างบุญกุศลมาเป็นพระโพธิสัตว์ เป็นชาติสุดท้าย เป็นพระเวสสันดรต้องสละลูกสละเมีย พระโพธิสัตว์ทุกๆ พระองค์ที่จะตรัสรู้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าต้องสละครอบครัวของตน ถ้าสละครอบครัวของตนนะ เพราะสิ่งนี้มันเป็นสิ่งที่ผูกมัดหัวใจเหลือเกิน แต่สละแล้วก็ยังไม่ได้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สละแล้วก็ยังเป็นบุญกุศล สละแล้วก็ยังเป็นจรตินิสัย เป็นบุญมหาศาล

เวลาเป็นชาติสุดท้ายๆ เกิดเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ “เราเกิดมาแล้วเราเกิดชาตินี้เป็นชาติสุดท้าย” แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะตรัสรู้ธรรมต้องไปศึกษาค้นคว้า ศึกษา ค้นคว้าด้วยมรรคด้วยผลขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ด้วยมรรคด้วยผลอันนั้นไหม มันไม่ใช่ดีเพราะการเกิดไป

การเกิด กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน เพราะบุญกุศลพาเกิดไป แต่คนเกิดมา คนไม่ใช่ดีเพราะการเกิด ดีเพราะการกระทำไป องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดมาเป็นพระโพธิสัตว์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดมาแล้วบอกว่า “เราจะเกิดชาตินี้เป็นชาติสุดท้าย” แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ต้องมาค้นคว้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้นมันการกระทำไป การกระทำเรื่องมรรค ๔ ผล ๔ นี้ไง เรื่องอริยสัจนี้ไง

ถ้าอริยสัจ จิตนี้กลั่นออกมาจากอริยสัจไป ถ้าจิตนี้กลั่นออกมาจากอริยสัจ เราเกิดเป็นมนุษย์ขึ้นมา เราก็มีร่างกายและจิตใจเหมือนกันไหม ถ้าเรามีร่างกายจิตใจ สวากสาวกะนั้นมีอริยสัจ

อยู่อันนั้น เราจะเอาหัวใจเรากลั่นมัน กลั่นบีบคั้นกิเลส เราเอาหัวใจของเราบีบคั้นกิเลส กลั่นออกมาจากอริยสัจ

นี่ก็เหมือนกัน เวลาเครื่องปั่นมันปั่นผลไม้ๆ เราก็จะเอาจิตเราปั่นๆ ทำให้ละเอียดเลย ทำให้ไม่มีอะไรเหลือตกค้างในใจเลย ถ้ามันทำอย่างนั้น แล้วทำอย่างนั้นทำอย่างไรละ นี่ไง การกระทำ คนเราไม่ได้ดีเพราะการเกิด ดีเพราะการกระทำ แล้วทำอะไร ถ้ามัวแต่ทำอะไร ถ้าทำอาชีพการงาน ทำหน้าที่การงานของตน นั่นก็เป็นดีของฆราวาสไง เราเป็นคนดีๆ ไซ้ เป็นคนดี จิตใจสูงส่ง จิตใจนี้มีคุณธรรม จิตใจนี้มีน้ำใจทั้งนั้นนะ แต่น้ำใจ ถึงที่สุดแล้วมันก็ต้องพลัดพรากทั้งนั้นนะ ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด แล้วการพลัดพรากนั้นก็ไปเกิดอีก แล้วที่ไหนมีการเกิด การเกิด เกิด แก่ เจ็บ ตายนี่เป็นธรรมดา เกิด แก่ เจ็บ ตายนี่เป็นความจริง ถ้าความจริงขึ้นมาแล้ว แต่ขณะที่เกิดมาแล้ว ที่มีชีวิตอยู่ที่นี่ ทำอย่างไรต่อไป ถ้าทำอย่างไร ทำคุณงามความดีของเรา แล้วอะไรเป็นความดีล่ะ

มีคนเขาไปถามพระนะ บอกว่าเวลาไปฉกชิงวิ่งราวมาเพื่อไปเลี้ยงพ่อแม่เป็นบุญ เขาพูดว่าการเลี้ยงพ่อแม่เป็นบุญนะ

ไซ้ การเลี้ยงพ่อแม่เป็นบุญ แต่ที่มาไง ที่มาด้วยความสะอาดบริสุทธิ์หรือไม่ เวลาการกระทำ ศีล สมาธิ ปัญญา ถ้าเป็นสัมมาทิฐิ ความเห็นที่ถูกต้องตั้งขึ้นมา ทำแล้วมันจะเข้าสู่มรรคสู่ผล ถ้าความเห็นผิดๆ มันก็เป็นมิจฉาทิฐิ ถ้ามิจฉาทิฐิขึ้นมาแล้ว ยิ่งทำเข้าไปมันก็ออกห่างไปเรื่อยๆ ไซ้ใหม่ ใอันี่เริ่มต้นด้วยการฉกชิงวิ่งราวมา การฉกชิงวิ่งราวมาเพื่อความจำเป็นๆ ความจำเป็นบีบคั้น ถ้าบีบคั้นของเขา ถ้าเขาตัดสินใจอย่างนั้น เขาต้องยอมรับการกระทำอย่างนั้น เพราะเขายอมรับการกระทำนั้น กรรมอันนั้นมันเกิดขึ้นมา คือไปฉกชิงวิ่งราวของเขามา คนที่เขาเสียหายไป คนที่เขาเสียหายนั้น เขาก็ต้องมีความเสียหายเป็นธรรมดา ความเสียหายเป็นธรรมดา เราทำน้ำใจเขา น้ำใจเขา เขาก็มีความเจ็บช้ำเหมือนกัน นี่กรรมมันเกิดๆ กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน กรรมมันเกิดๆ

เราจะทำคุณงามความดีของเรา แต่ทำคุณงามความดีของเราเพื่อความดี ถ้าความดีมันก็ไประรานไ้คนอื่นจิตใจที่มันไม่เห็นด้วย ใอันั้นมันก็เกิดกรรมเหมือนกัน แต่กรรมอย่างนั้นมันสุดวิสัย สุดวิสัยเพราะอะไร เพราะวุฒิภาวะของจิตมันแตกต่างกันไป จิตที่เห็นแก่ตัวมันก็ว่าเห็นแต่ผลประโยชน์ของตนเป็นใหญ่ คนที่คิดจะเสียสละ เราเห็นผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นใหญ่

ถ้าเห็นผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นใหญ่ เขาก็เห็นด้วย เขาก็เสียสละของเขา เพราะเขายอมจำนน
ของเขา แต่ถ้าคนเขาไม่เห็นด้วย เขามีการกีดขวางของเขา อันนั้นก็กรรมอย่างนั้น

ฉะนั้น ถ้ามันเกิดมีการกีดขวาง มีการกระทำอย่างนั้น มีความไม่เห็นด้วย เราจะไม่ทำสิ่ง
ใดๆ เลยหรือ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะออกจากราชวังมา พระเจ้าสุทโธทนะพยายามรั้งไว้
พยายามดูแลอย่างดีจะให้ป็นจักรพรรดิๆ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสียสละๆ หนี
ออกมาบวช พระเจ้าสุทโธทนะมีความเจ็บช้ำน้ำใจมาก เพราะอะไร เพราะลูกของตน ความรัก
ความผูกพัน เวลาพระเวสสันดรสละลูกสละเมีย สละขนาคันมันเจ็บช้ำขนาดไหน พระเจ้าสุ
ทโธทนะ เวลาลูกเสียไปแล้วก็หวังหลาน ลูกไปแล้วก็จะเอาพระราหุลไปเป็นกษัตริย์ ถึงเวลาเป็น
กษัตริย์แล้ว ถึงเวลาแล้วนางพิมพาให้ไปขอสมบัติ ขอสมบัติก็ไปขอองค์สมเด็จพระสัมมาสัม
พุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะให้ว่าสมบัติอะไรดี ให้สมบัติเป็นกษัตริย์นะ หรือจะ
ให้สมบัติเป็นธรรม ให้สมบัติเป็นธรรมก็ให้พระสารีบุตรบวชให้เลย ให้เป็นสามเณร

ลูกก็เสียไป หลานก็เสียไป เสียไปหมดๆ เจ็บช้ำน้ำใจนักๆ ความเจ็บช้ำน้ำใจ การเจ็บช้ำ
น้ำใจ เวลาทำบุญ สิ่งที่ทำทำดีๆ ทำดีแล้วมันสะท้อนหัวใจใหม่ ถ้ามันสะท้อนหัวใจ เวลาองค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถ้าไปดาวดึงส์ก็ไปเทศน์เอามารดา พระเจ้าสุทโธทนะเทศนาว่า
การๆ จนพระเจ้าสุทโธทนะเป็นพระอรหันต์ เอาพระเจ้าสุทโธทนะเป็นพระอรหันต์ เอาพ่อเป็น
พระอรหันต์นะ

ที่นี้คำว่าพ่อแม่ คำว่า “พ่อแม่” การแก้ไข การเช็ดชู มันฟังกันได้ยาก คำหนึ่งก็อาบน้ำร้อน
มาก่อน สองคำก็อาบน้ำร้อนมาก่อน ใช้อาบน้ำร้อนมาก่อนๆ มันเป็นคำพูด แต่จริงๆ แล้วใน
หัวใจมันมีทิวฏฐิของมัน ฉะนั้น ความทิวฏฐิอย่างนั้น ถ้าเราแก้ไขของเราให้ความเห็นถูกต้อง
ถูกต้องที่ไหน ถูกต้องให้ใจของเรามันเข้าสู่มรรคสู่ผลไถ่ ถ้าสู่มรรคสู่ผล มันเกิดศีล เกิดสมาธิ
เกิดปัญญา

เกิดศีล ศีลคืออะไร ศีลคือความปกติของใจ เกิดสมาธิ สมาธิคือจิตตั้งมั่น จิตตั้งมั่นไม่
เรรวน ไม่เรรวนไปตามกิเลสที่มันชักนำไป กิเลสมันพลิกแพลง มันชักนำไป มีแต่ความเห็นของ
คนใจ ความเห็นของตนแล้วก็อ้างอิง อ้างอิงธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใจ ถ้า

เป็นหลักตั้งจะความจริงมันเป็น โดยเนื้อหาสาระโดยข้อเท็จจริงของมัน ถ้าเป็นข้อเท็จจริงก็เป็น สัมมาสมาธิไป

พอสัมมาสมาธิแล้วเกิดปัญญาๆ ขึ้นมา เกิดภาวนามยปัญญา องค์สมเด็จพระสัมมาสัม พุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมก็ในมรรคในผลขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระสารีบุตร พระ โมคคัลลานะเวลาตรัสรู้ธรรมขึ้นมาก็ตรัสรู้ธรรมในมรรคผลของท่าน ในมรรคผลของท่านนะ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพาน อานนท์ เราไม่ได้เอาสมบัติของใครไปเลย เราเอาสมบัติของเราไปคนเดียว เราไม่ได้เอาสมบัติของใครไปเลย เราเอาแต่มรรคผลของเราใน ใจของเราไปไป

ธรรมและวินัยเป็นทฤษฎี เป็นวิชาการที่วางไว้ๆ นี่ไง ทางวิชาการๆ ใจ ถ้าไม่มีวิชาการ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าค้นคว้าๆ พยายามชวนขวนขวายมา ไม่มีใครสั่งใครสอนเลย เวลาสั่ง สอนก็สั่งสอนไปทางที่ผิดเสีย สั่งสอนไปด้วยทฤษฎีมานะของเขา สั่งสอนในความเห็นของเขา เป็นความเห็น ไม่ใช่ความจริง เวลาความเห็นๆ ความเห็นก็ชักนำกันไป เวลาองค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้าวางทั้งหมดเลย แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามารื้อค้นขององค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้าเอง เวลา รื้อค้นขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเอง มันเป็นวิมุตติสุข มันเป็นความจริงๆ ความจริงมันประกาศในหัวใจ

เวลาเจ้าชายสิทธัตถะ อาพาธดาบส อุทกดาบสคำประกันบอกว่า “ได้สมบัติ ๖ สมบัติ ๘ เหมือนเรา เป็นศาสดาเหมือนเรา เป็นพระอรหันต์เหมือนเรา”

แต่เวลาเจ้าชายสิทธัตถะรู้เองเห็นเอง ในหัวใจมันยังมีความลึกลงลึกอยู่ ในหัวใจยังมี ความทุกข์ความยากอยู่ แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามารื้อค้นในใจขององค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้าเอง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอาสาวิชฌญาณ ทำลายอวิชชาในใจ ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปแล้ว มันเป็นปัจจุจัดตั้ง เป็นสันทิฎฐิโก มันไม่มีสิ่งใด ตกค้างในหัวใจ มันรื้อค้นอย่างไรมันก็ไม่เจอ ค้นคว้าอย่างไร ของไม่มีมันก็คือไม่มี ของมันมี บอกไม่มี มันก็มี

ตั้งจะความจริงอย่างนี้ เสวยวิมุตติสุขๆ เพราะวิมุตติสุขอันนั้นเป็นความจริงอันนั้น มัน เป็นธรรมชาติในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมชาติในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัม พุทธเจ้าเป็นความจริง แล้ววางธรรมและวินัยนี้ไว้ ธรรมวินัยคือทฤษฎีนี้ไง เป็นวิชาการๆ แล้วเรา

ศึกษาวิชาการขึ้นมาแล้ว แล้วกิเลสมันก็บังงาใจ บอกเรารู้ๆ...รู้อะไร ไม่รู้จักตัวเองมันจะรู้
อะไร ไม่รู้อะไรเลย รู้แบบนี้รู้เป็นประเพณีวัฒนธรรม คุณติ วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เราไป
วัดไปวากัน วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เราหาสิ่งใดแล้วเราไปเจือจาน กตัญญูกับพ่อแม่ของ
เรา ให้พ่อแม่เราไปวัดไปวาคด้วยความชื่นชม ด้วยความมีความสุขในหัวใจ มันรู้แบบนี้ไง มันรู้
เป็นประเพณีวัฒนธรรมไง มันไม่รู้แจ้งใจ รู้ข้างนอก ไม่รู้ข้างในใจ มันรู้ถึงประเพณีของชาวพุทธ
ไง รู้ถึงพิธีกรรมการปฏิบัติของชาวพุทธไง มันก็รู้ถึงพิธีกรรมการปฏิบัติทฤษฎีไง ศีล สมาธิ
ปัญญา อ้อ! สมาธิเป็นอย่างนี้ ปัญญาเป็นอย่างนี้ มันเป็นการส่งออกไปหมดเลย เป็นการสร้างขึ้น
ทั้งหมดเลย มันไม่เป็นความจริง

ถ้าความจริง ตัวปัญญามันเป็นตัวปัญญา ไม่ใช่เขียนทฤษฎีว่าเป็นปัญญานั้น ทางวิชาการ
ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางไว้ เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางไว้ เพราะ
องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า วางธรรมและ
วินัยนี้ไว้ ธรรมวินัยเป็นศาสดาของเรา คำว่า “ศาสดา” ถ้าคำว่า “ศาสดา” เราก็ทำให้มันเป็นจริง
เป็นจิ่งขึ้นมาในใจของเรา ถ้ามันเป็นจริงเป็นจิ่งขึ้นมา เราทำอย่างนี้ ถ้าทำอย่างนี้มันก็เป็นความ
จริงของเราไง ถ้าเป็นความจริง ฟังธรรมๆ ฟังธรรมก็ตอกย้ำตรงนี้ ตอกย้ำตรงนี้ ตอกย้ำตรงนี้
เวลาทำแล้วมันจริงหรือเปล่า

มันเป็นการคาดหมาย เป็นการจินตนาการ เพราะธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัม
พุทธเจ้าบอกไว้ สุตมยปัญญา จินตมยปัญญา ภวนามยปัญญา ท่านแบ่งพื้นฐานของปัญญาเป็น
๓ ขั้นตอน ขั้นตอนหนึ่ง การศึกษาการค้นคว้า สุตมยปัญญาคือการศึกษาทฤษฎี การศึกษาทาง
วิชาการเป็นสุตมยปัญญา สุตมยปัญญาคือการศึกษา การค้นคว้า การจดจำมา

เวลาทำขึ้นมาแล้วจิตมันสงบบ้างไม่สงบบ้าง มันเกิดจินตนาการขึ้นมา มันไม่เป็นความ
จริง นี่จินตมยปัญญา พอจินตมยปัญญา แล้วคนส่วนใหญ่ก็ทำได้แค่นี้ จินตนาการไปเรื่อย แล้ว
จินตนาการไปโดยขาดสตินะ

“จิตนี้เป็นได้หลากหลายนัก” เวลาหลวงปู่มั่นท่านพูด หลวงปู่มั่นท่านเป็นคนค้นคว้ามา
เอง หลวงปู่มั่นท่านเห็นฤทธิ์เดชของกิเลสขนาดไหน จิตนี้เป็นได้หลากหลายนัก จิตนี้เป็น
นักท่องเที่ยว จิตนี้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ จิตนี้ๆ เลย

คุณหลวงตาว่าสิ มิ่งเอาภูขนาดนี้เขียวนะ มิ่งเอาภูขนาดนี้เขียวนะ รู้ทั้งรู้ รู้ทั้งรู้ต้องให้มัน กระที่บ รู้ทั้งรู้ สู้มันไม่ได้นะ แล้วเราจะทำกัน ครูบาอาจารย์ท่านถึงบอกว่าให้กำหนดพุทโธเสีย ให้มีคำบริกรรมนะ ให้จิตมันตั้งมั่น จิตเป็นเอกัคคตารมณ์จิตตั้งมั่น จิตตั้งมั่นคือมันพ้นจากกิเลส มันพ้นชั่วคราวไง ถ้าจิตสงบ มันวางกิเลสได้มันจะสงบ ถ้ามันวางกิเลสไม่ได้ มันพุ่งชานไปทั่ว ไอ้ที่พุ่งชานเพราะกิเลสมันขุมมันแห่ แล้วเราก็อึดมันไง อยากหาเหตุหาผลจะดูว่ามันถูกมันผิดอย่างไร นั่นล่ะเข้าทางมันหมดแล้ว กิเลสเป็นเรา เราเป็นกิเลสเป็นอันเดียวกัน ไปหมดแล้ว ยังอวดเก่งนะ “แหม! ภวานาคี ภวานาคี” ที่ไหนได้ มันโดนกิเลสมันกล่อมไปขนาดนั้นมันยังบอกมันภวานาคีอยู่ละ นี่ไม่รู้ทันมันไง เราถึงกำหนดพุทโธ ใช้ปัญญาอบรมสมาธิ

เขาบอกว่า “ไอ้โฮ! มันเป็นสมณะ มันไม่มีปัญญา”

เออ! ไอ้คนไม่มีปัญญามันจะเอาตัวรอดได้ ไอ้คนปัญญาแก่กล้ามันนะ กิเลสเป็นเรา เราเป็นกิเลสไปหมดนะ แต่มันบอกว่าอันนี้ธรรมนะ อันนี้เป็นธรรม อันนี้เป็นสังฆธรรม

เออ! เวลามันหลอก หลอกอย่างนั้นนะ หลอกด้วยความไม่รู้ของตนนะ เพราะไม่รู้มันถึง โคนหลอก แต่ครูบาอาจารย์เราท่านรู้เท่ารู้ทันอยู่แล้ว ท่านรู้เท่ารู้ทันด้วยการฝึกหัดประพฤติปฏิบัติของเรา ถ้าเรากำหนดพุทโธ ใช้ปัญญาอบรมสมาธิ มันสงบตัวเข้ามา นั่นล่ะกิเลสมันสงบตัวลง เพราะกิเลสสงบตัวลง จิตถึงเป็นอิสระ จิตเป็นอิสระ จิตไม่พาดพิงถึงอารมณ์ใดๆ ทั้งสิ้น มันมีกำลังของมันขึ้นมา แล้วพอฝึกหัดใช้ปัญญาๆ นี่ปัญญาในพระพุทธศาสนา ภวานามยปัญญา ปัญญาในพระพุทธศาสนา ศาสนาพุทธเป็นศาสนาแห่งปัญญา

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่เชื่อการพยากรณ์ของใครทั้งสิ้น ไม่เชื่อการชี้นำของใครทั้งสิ้น กาลามสูตร ไม่ให้เชื่อใครทั้งสิ้น เชื่อการประพฤติปฏิบัติของตน แล้วเวลาประพฤติปฏิบัติของตนโดยกิเลสมันสวมเงาขึ้นมาที่ว่าเราดี เราแน่ เราเด่น แต่เราก็ต้องฝึกหัดของเรา เราต้องมีสติปัญญาของเรา ถ้ามีสติปัญญาของเรา ครูบาอาจารย์ชี้นำเราแล้วเราปฏิบัติของเรา เกิดภวานามยปัญญา ปัญญาในพระพุทธศาสนาเกิดตรงนี้ ปัญญาในพระพุทธศาสนาเกิดที่หัวใจ เกิดในปัจจุบัน ปัจจุบันคือมันไม่ขยับออกมาจากจิตเลย

ไอ้ที่เราคิดๆ กันที่สมอง เดียวก็คิดได้ เดียวก็พลังเดียวก็ผลอ เวลาเป็นอัลไซเมอร์ สมองก็มีครบ คิดไม่ได้ แต่เวลารับรู้ รับรู้ด้วยสายตาได้รับรู้ได้ จิตรับรู้ได้ทั้งนั้นนะ มันเกิดจากพลังงาน

ธาตุ ๔ ร่างกายนี้เป็นแร่ธาตุ ไม่มีพลังงาน ไม่มีจิต มันเป็นสสารเท่านั้น ไม่มีประโยชน์อะไร ทั้งสิ้น แต่เพราะมีหัวใจไง

นี่กำเนิด ๔ นะ เพราะมีการเกิด มีการกำเนิด มีการคืนคว่ำ มันถึงมีสังขารม สังขารมคือการเห็น มีความรู้ความเห็นในใจของเรา สังขารมอันนี้ไง ฟังธรรมๆ ฟังธรรมอย่างนี้ พระพุทธศาสนาสำคัญที่นี้ โอ้เรื่องพิธีกรรม ศาสนพิธี ศาสนบุคคล มันเป็นเปลือกของศาสนา ศาสนาพุทธ ศาสนาพุทธสอนอะไร ศาสนาพุทธสอนเรื่องอะไร สอนเรื่องเกิด แก่ เจ็บ ตาย ไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย ถอดถอนมันให้ทั้งหมดทั้งสิ้น ถอดถอนกิเลสในหัวใจของคุณ

กิเลสพญามารนั้นนะตัวร้ายนัก เราก็อ้วมันอยู่ไหน สร้างภาพกันเป็นรูปอวิชชา รูปยักษ์ รูปมาร จะไปสู้กับมันนะ ไม่เห็นความคิดของเราที่อ่อนช้อยอ่อนหวาน นุ่มนวลอ่อนหวาน หลอกหลวง พลิกแพลงในใจ ไปมองว่าอวิชชาเป็นยักษ์เป็นมาร

ใช่ ผลที่มันทำเป็นยักษ์เป็นมาร มันทำลาย ผลที่มันทำ แต่ตัวจริงๆ ของมัน โอ้โฮ! มันละเอียดลึกซึ้งในใจ แล้วใครเจอมันล่ะ เวลาไปเจอฟอสซิลง ซากยักษ์ไง ไปปั้นยักษ์ไว้ในวัดง ไปปั้นกิเลสไว้ในวัดนูน หัวใจ กิเลสมันเหยียบย่ำที่ใจ ไม่เห็นใจ

ครูบาอาจารย์ท่านให้ฝึกปฏิบัติ ถ้าศาสนาจะมีคุณค่า มีคุณค่าที่นี้ แก่นสารของพระพุทธศาสนาใจ แก่นสารของคุณธรรมในหัวใจใจ แก่นสารของธรรม เราจะหาแก่นสารอันนี้เพื่อชีวิตของเรา เอวัง